

Vleermuizeninventarisatie Bunnik, toekomstige verbinding A12

28 november 2011

Vleermuizeninventarisatie Bunnik, toekomstige verbinding A12

**Resultaten van soortgericht onderzoek naar het gebruik van de
planlocatie door vleermuizen**

Verantwoording

Titel	Vleermuizeninventarisatie Bunnik, toekomstige verbinding A12
Opdrachtgever	Provincie Utrecht
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Maikel Aragon van den Broeke
Tweede lezer	Frank Aarts, projectleider
Uitvoering veldwerk	Marcel Schillemans, Vincent Wisgerhof, Frank Aarts, James Lidster en Maikel Aragon van den Broeke
Projectnummer	4771637
Aantal pagina's	23 (exclusief bijlagen)
Datum	28 november 2011
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aanbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-4771637XAB-kmi-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Doel	9
1.3 Leeswijzer	9
2 Planlocatie en ontwikkeling	11
2.1 Huidige situatie plangebied	11
2.2 Beoogde ontwikkeling	12
3 Onderzoeksmethode.....	13
3.1 Algemeen	13
3.2 Onderzoeksmethode vleermuizen.....	13
4 Resultaten en consequenties voor de beoogde ontwikkeling.....	17
4.1 Resultaten algemeen	17
4.1.1 Gewone dwergvleermuis.....	17
4.1.2 Ruige dwergvleermuis.....	18
4.1.3 Rosse vleermuis.....	18
4.1.4 Laatvlieger.....	19
4.1.5 Watervleermuis	19
4.2 Conclusies en vervolgstappen	20
5 Conclusies en aanbevelingen	21
5.1 Conclusies.....	21
5.2 Aanbevelingen.....	22
6 Bronvermelding.....	23
6.1 Literatuur	23
6.2 Internetbronnen	23

Kenmerk R002-4771637XAB-kmi-V01-NL

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Provincie Utrecht is voornemens, ter hoogte van Bunnik, de nieuwe verbindingsweg naar Houten op de snelweg A12 aan te laten sluiten. Ten behoeve hiervan is al een ecologisch onderzoek uitgevoerd tussen de A12 en Rondweg Houten [Tauw, 2011]. In dit onderzoek is het noordelijk deel van de A12 niet meegenomen, terwijl hier wel een deel van de aansluiting wordt gerealiseerd. DHV [2011] concludeert dat op deze locatie een vleermuizenonderzoek moet worden uitgevoerd, omdat bomen gekapt gaan worden en vleermuizen hier mogelijk gebruik van maken. Dit onderzoek is door Tauw uitgevoerd in het voorjaar, de zomer en het najaar van 2011.

Als gevolg van de beoogde ontwikkeling in het plangebied bestaat de kans dat (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen worden verstoord en/of aangetast. Wanneer dit daadwerkelijk het geval is, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen en het leefgebied te garanderen. Deze maatregelen kunnen ter beoordeling worden voorgelegd aan Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I. Bij goedkeuring van de maatregelen wordt een 'positieve afwijzing' gegeven, omdat geen overtreding van de Flora- en faunawet optreedt. Indien het nemen van dergelijke maatregelen niet mogelijk is, dient ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.

In deze rapportage wordt getoetst wat de mogelijke effecten van de beoogde ontwikkeling zijn op vleermuizen. Uit deze toetsing blijkt vervolgens of mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

1.2 Doel

Het doel van het vleermuizenonderzoek is het vaststellen of het plangebied deel uit maakt van de functionele leefomgeving van vleermuizen. Het onderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van zomer, kraam- en/of paarverblijfplaatsen van meerdere vleermuissoorten in de bomen. Daarnaast is onderzocht of het plangebied onderdeel is van een belangrijke vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. Indien verblijfplaatsen, vliegroutes en/of foerageergebieden aanwezig zijn in het plangebied wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkeling individuen, functionele leefomgeving en/of de staat van instandhouding van één of meerdere soorten beïnvloedt. Uit deze afweging blijkt vervolgens of mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden of dat een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In dit hoofdstuk worden aanleiding en doel beschreven. In hoofdstuk 2 worden de planlocatie en beoogde ontwikkeling beknopt beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode voor de vleermuizeninventarisatie toegelicht. De resultaten van deze inventarisatie wordt beschreven in hoofdstuk 4. De toetsing van de effecten van de beoogde ontwikkeling en daarbij horende conclusies zijn beschreven in hoofdstuk 5.

Kenmerk R002-4771637XAB-kmi-V01-NL

2 Planlocatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie plangebied

Het plangebied is gelegen in kilometerhok 141 - 452. Onderstaande figuur 2.1 geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied (rode contour) in Bunnik. De beoogde aansluiting van de verbindingsweg met de snelweg A12 is groen belijnd weergegeven.

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Bunnik. De locatie is omsloten door een smalle strook bomen in het zuiden en westen, de spoorbaan Utrecht – Arnhem in het noorden en vrijstaande bebouwing in het oosten. Op een afstand van ruim één kilometer ten noordwesten van het plangebied is landgoed Rhijnauwen / Amelisweerd gelegen.

Het plangebied zelf bestaat op dit moment uit een weiland met aan de zuidzijde een bomenrij. Het weiland wordt begraaasd door enkele paarden en geiten. In het centrum van het plangebied (zie figuur 2.1) is een kleine paardenstal aanwezig. Het plangebied wordt op dit moment ontsloten door een verharde toegangsweg vanuit het oosten (komt uit op de Groeneweg).

2.2 Beoogde ontwikkeling

De Provincie Utrecht is voornemens de rondweg in Houten te verbinden met de snelweg A12 middels een nieuw te realiseren verbindingsweg. Aan de noordzijde van de A12 wordt de aansluiting ingevuld zoals weergegeven in figuur 2.1. Een deel van de huidige bomenrij wordt gekapt en het weiland wordt gedeeltelijk omgevormd tot openbare weg.

Met de realisatie van de aansluiting krijgt het plangebied een geheel andere invulling. Het op dit moment relatief donkere gebied, wordt in de nieuwe situatie waarschijnlijk een stuk lichter. De invulling van het verlichtingsplan is echter (nog) niet bekend op het moment van schrijven. Welke bomen exact gekapt gaan worden is eveneens (nog) niet bekend.

Aangenomen wordt dat de verlichtingsintensiteit toeneemt en dan de gehele bomenrij gekapt gaat worden.

3 Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk wordt de gehanteerde onderzoeksmethode voor de vleermuizeninventarisatie beschreven.

3.1 Algemeen

Uit de vleermuizeninventarisatie moet blijken of het plangebied van belang is voor vleermuizen. Het onderzoek richt zich op het vaststellen van zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast worden eventueel aanwezige vliegroutes en foerageergebieden in en om het plangebied in kaart gebracht.

De benodigde tijd, planning en inspanning van de inventarisatie is bepaald met behulp van het vleermuizenprotocol 2011 van het Netwerk Groene Bureaus [Netwerk Groene Bureaus, 2011]. Dit resulteert voor dit onderzoek in vijf bezoeken in de periode juni tot en met september. Omdat vleermuizen een netwerk van verblijfplaatsen gebruiken binnen hun functionele leefomgeving strekt het onderzoek zich buiten het plangebied uit over nabijgelegen percelen met geschikt habitat.

3.2 Onderzoeksmethode vleermuizen

In de periode van juni 2011 tot en met september 2011 zijn in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De bezoeken zijn uitgevoerd door twee ecologen van Tauw die gespecialiseerd zijn in vleermuizenonderzoek (ter zake kundigen¹). In tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven van data en tijdstip van de veldbezoeken en waarop de focus van het desbetreffende veldbezoek lag.

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of;
- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of;
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of;
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of;
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

Tabel 3.1 Periode van de uitgevoerde veldbezoeken voor de vleermuisinventarisatie. Tevens is de focus van elke verschillende inventarisatieronde beschreven.

Datum veldbezoek	Tijdstip	Focus
22-06-2011	Avond	Zomerverblijfplaatsen (kraamkolonies), vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen
05-07-2011	Avond	Zomerverblijfplaatsen (kraamkolonies), vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen
26-07-2011	Ochtend	Zomerverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen
08-09-2011	Avond	Vliegroutes en paarplaatsen van vleermuizen
28-09-2011	Avond	Vliegroutes en paarplaatsen van vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken lag de focus op meerdere onderdelen van het leefgebied van vleermuizen. Vleermuizen gebruiken het landschap voor verschillende doeleinden. Er worden drie belangrijke gebruiksfuncties te onderscheiden:

- **Vliegroutes:** de meeste soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich langs te verplaatsen, zoals heggen, lanen, bosranden en waterlopen. Dergelijke vliegroutes bieden beschutting tegen wind en tegen mogelijke vijanden. Er wordt door de meeste vleermuizen vaak op de vliegroute zelf gefoerageerd.
- **Foerageergebieden:** vleermuizen jagen ofwel op water, in parkachtig landschap of in het bos binnen de openingen tussen de boomkronen, maar vooral langs bosranden en overgangen. Sommige soorten leggen 's avonds enkele kilometers af om hun foerageergebieden te bereiken. Andere soorten zoeken hun voedsel binnen een straal van enkele honderden meters rondom de dagslaapplaats.
- **Verblijfplaatsen:** vleermuizen gebruiken holten en spleten in bomen of gebouwen als verblijfplaats. Ze vertonen zogenaamd "zwermgedrag" rondom potentiële verblijfplaatsen. De vleermuizen cirkelen kort voor de ingang van de verblijfplaats waarna ze verdwijnen in een opening. Het tijdstip waarop vleermuizen terugkeren bij hun verblijfplaats is per soort verschillend. Door het jaar heen maken vleermuizen gebruik van verschillende soorten verblijfplaatsen:
 - *Zomerverblijfplaatsen:* de Nederlandse vleermuizen hebben voorkeur voor een zomerverblijfplaats in bomen en/of gebouwen. De belangrijkste voorwaarde van een verblijfplaats is de nabijheid van een goed voedselgebied. Daarnaast speelt het microklimaat in het verblijf een belangrijke rol. De zomerverblijven worden gekenmerkt door warme en droge omstandigheden.

- *Kraamplaatsen*: in de zomer verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies (bijvoorbeeld in boomholten, op zolders, achter daklijsten) om gezamenlijk jongen te krijgen. Een dergelijke kraamkolonie bewoont tegelijkertijd of afwisselend een aantal verschillende verblijfsplaatsen. Mannetjes worden niet geduld, zij leven in de zomer solitair of in kleine groepen. De jongen worden geboren in de vroege zomer (eind mei-half juni) en vliegen mee tot in juli of augustus. Daarna verlaten de vrouwtjes langzaam de kraamkolonies en gaan ze op zoek naar de mannetjes om te paren.
- *Paarplaatsen*: paarplaatsen zijn tijdelijke verblijfplaatsen die aan het einde van de zomer door zowel mannetjes als vrouwtjes worden bezocht. De paarplaatsen liggen vaak in groepen bij elkaar op strategische plaatsen, bijvoorbeeld langs de trekroutes naar overwinteringgebieden. De mannetjes verdedigen hun individuele paarverblijf of paarterritorium tegenover andere mannetjes, terwijl ze de vrouwtjes luid roepend proberen te lokken.
- *Winterverblijfplaatsen*: Om de winter te overleven houden vleermuizen een winterslaap van oktober tot maart of april. Enkele vleermuizen trekken echter weg naar andere landen. Vleermuizen houden hun winterslaap doorgaans in koude, donkere, vochtige, vaak onderaardse verblijven. Ook kunnen ze in bomen of op zolders overwinteren. In de winterverblijven is het vochtig en er heerst een constante temperatuur tussen circa 0°C en 10°C. Als het microklimaat verandert, dan gaan de vleermuizen op zoek naar een nieuwe ruimte met een gunstiger temperatuur.

Weersomstandigheden

Bij het uitvoeren van de veldbezoeken is rekening gehouden met de weersomstandigheden. Voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek is een minimumtemperatuur van circa 10 °C aangehouden, viel er geen tot weinig neerslag gedurende het grootste deel van de nacht en de wind was niet te sterk (<3 Bft).

Apparatuur

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petterson D240x). Een batdetector is een apparaat dat de ultrasone geluiden van vleermuizen omzet in een voor de mens hoorbaar tikkend geluid. Aan de hand van het soort geluid en de frequentie waarop de vleermuis het best wordt gehoord (de zogenaamde 'piekfrequentie'), kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Aanvullend op deze methode is, indien noodzakelijk, gebruik gemaakt van opnameapparatuur. Hiermee kunnen vleermuisgeluiden in het veld worden opgenomen en naderhand worden geanalyseerd met behulp van Batsound. Dit is een analyseprogramma waarbij allerlei parameters van vleermuisgeluiden kunnen worden gemeten. Aan de hand van deze parameters kan in vrijwel alle gevallen de soort worden bepaald.

Kenmerk R002-4771637XAB-kmi-V01-NL

4 Resultaten en consequenties voor de beoogde ontwikkeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de soortgerichte inventarisatie in het plangebied beschreven. Daarnaast worden eventuele consequenties voor de beoogde ontwikkeling genoemd.

4.1 Resultaten algemeen

Tijdens de vijf onderzoeksronden zijn in totaal vijf vleermuissoorten waargenomen in het plangebied. Dit betreft de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. De Gewone dwergvleermuis is tijdens alle veldbezoeken veelvuldig foeragerend in het plangebied waargenomen. De Ruige dwergvleermuis is uitsluitend tijdens de twee najaarsronden enkele malen foeragerend waargenomen. Daarnaast is het overige drietal vleermuissoorten uitsluitend overvliegend waargenomen. Deze soorten hadden geen specifieke binding met het plangebied. De Rosse vleermuis is daarbij het meest waargenomen, de Laatvlieger slechts enkele malen en de Watervleermuis slechts eenmalig.

Tijdens de najaarsronden zijn enkele malen paarroepende individuen van de Gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Dit betrof slechts passerende individuen die incidenteel aan het roepen waren. De paarroepende individuen hadden geen specifieke binding met het plangebied. Hierdoor wordt de aanwezigheid van een paar- / winterverblijfplaats in het plangebied met zekerheid uitgesloten. Verblijfplaatsen van overige vleermuissoorten zijn eveneens niet aanwezig in het plangebied.

In de onderstaande paragrafen worden de belangrijkste bevindingen per soort opgesomd. In figuur 4.1 is een kaart opgenomen met de belangrijkste waarnemingen.

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is tijdens alle vijf de veldbezoeken waargenomen in en rondom het plangebied. De soort foerageert vrijwel uitsluitend ten noorden van de bomenrij, boven de paardenwei. Daarnaast komt de soort consequent vanuit noordwestelijke richting het plangebied in en vliegt dan ten noorden van de bomenrij. Tijdens de najaarsronden zijn incidenteel enkele paarroepende individuen waargenomen. Dit was gedurende de periode in het jaar dat de sociale activiteit van vleermuizen zeer hoog is. Gewone dwergvleermuizen (mannetjes) roepen in deze periode van het jaar veelvuldig. Aangezien de paarroepende individuen geen specifieke binding met het plangebied hadden, wordt de aanwezigheid van een paar- / winterverblijfplaats in het plangebied met zekerheid uitgesloten. Overige vaste verblijfplaatsen van deze soort zijn eveneens niet aanwezig in het plangebied.

Consequenties

De beoogde ontwikkeling in het plangebied heeft geen consequenties voor de Gewone dwergvleermuis. De te kappen bomenrij wordt nauwelijks gebruikt als vliegroute, waardoor geen vliegroute van vleermuizen wordt aangetast. Daarnaast is in de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de Gewone dwergvleermuis. Het verdwijnen van het kleine stukje paardenwei, die wordt gebruikt als foerageergebied, wordt ruim voldoende opgevangen door groene elementen in de directe omgeving (vooral ten westen van het plangebied).

Wel wordt aanbevolen om de toename van de verlichtingsintensiteit in de nieuwe situatie te beperken ten opzichte van de huidige situatie. De Gewone dwergvleermuis is tot op zekere hoogte minder gevoelig voor licht tijdens het foerageren [Limpens et al, 2004], waardoor ook de nieuwe situatie (indien de verlichtingsintensiteit relatief laag blijft) mogelijk als foerageergebied gebruikt kan gaan worden.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

De Ruige dwergvleermuis is uitsluitend tijdens de twee najaarsronden foeragerend waargenomen in het plangebied. De soort foerageert, gelijk aan de Gewone dwergvleermuis, vrijwel uitsluitend ten noorden van de bomenrij, boven de paardenwei. Geen verblijfplaatsen van deze soort zijn waargenomen in het plangebied. Dit geldt eveneens voor paarroepende individuen.

Consequenties

De beoogde ontwikkeling in het plangebied heeft geen consequenties voor de Ruige dwergvleermuis. De te kappen bomenrij wordt niet gebruikt als vliegroute, waardoor geen vliegroute van vleermuizen wordt aangetast. Daarnaast is in de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de Ruige dwergvleermuis. Het verdwijnen van het kleine stukje paardenwei, die slechts incidenteel wordt gebruikt als foerageergebied, wordt ruim voldoende opgevangen door groene elementen in de directe omgeving (vooral ten westen van het plangebied).

4.1.3 Rosse vleermuis

De Rosse vleermuis is tijdens vier van de vijf veldbezoeken waargenomen in het plangebied. Echter, het betreft uitsluitend overvliegende individuen vanuit noordwestelijke richting. Er was geen binding met het plangebied en de individuen waren direct weer verdwenen uit het plangebied. Gezien de maximale vliegafstand van de soort (40 kilometer; Limpens et al., 2004) is zeer het goed mogelijk dat deze individuen van ver buiten het plangebied kwamen. De wijde omgeving van het plangebied bevat namelijk geschikt habitat voor deze soort. Landgoed Amelisweerd / Rhijnauwen is zelfs zeer geschikt voor de Rosse vleermuis. Vaste verblijfplaatsen in bomen van de Rosse vleermuis zijn bekend uit dat gebied.

Consequenties

Gezien het feit dat de soort slechts incidenteel en alleen overvliegend is waargenomen, worden negatieve effecten op de Rosse vleermuis, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling in het plangebied, met zekerheid uitgesloten.

4.1.4 Laatvlieger

De Laatvlieger is slechts enkele malen (en slechts tijdens twee veldbezoeken) waargenomen. Het betreft uitsluitend overvliegende individuen. Gezien de maximale vliegafstand van de soort (20 kilometer; Limpens *et al.*, 2004) en het tijdstip van waarnemen (tenminste een uur na zonsondergang) is het zeer goed mogelijk dat deze individuen van ver buiten het plangebied kwamen. De omgeving van het plangebied bevat namelijk geschikt habitat voor deze soort. Ondermeer de bebouwde kom van Bunnik is zeer geschikt voor de Laatvlieger.

Consequenties

Gezien het feit dat de soort slechts incidenteel en alleen overvliegend is waargenomen, worden negatieve effecten op de Laatvlieger, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling in het plangebied, met zekerheid uitgesloten.

4.1.5 Watervleermuis

De Watervleermuis is slechts eenmalig waargenomen in het plangebied. Het betreft uitsluitend een overvliegend individu. Gezien de maximale vliegafstand van de soort (20 kilometer; Limpens *et al.*, 2004) is het zeer goed mogelijk dat dit individu van ver buiten het plangebied kwam. De omgeving van het plangebied bevat namelijk her en der, in de vorm van open watergangen, geschikt habitat voor deze soort.

Consequenties

Ondanks dat het een relatief bijzondere waarneming betreft in dit habitat, worden negatieve effecten op de Watervleermuis, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling in het plangebied, met zekerheid uitgesloten. Dit gezien het feit dat de soort slechts eenmalig overvliegend is waargenomen en geen specifieke binding met het plangebied heeft.

Figuur 4.1 Schematisch overzicht van de waarnemingen van de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis in en om het plangebied (rode contour). De waarnemingen van de Laatvlieger en Watervleermuis zijn gezien de zeer incidentele aard niet weergegeven.

4.2 Conclusies en vervolgstappen

De uitvoering van de beoogde ontwikkelingen in het plangebied levert geen negatieve effecten op, door de Flora- en faunawet beschermde vleermuissoorten op. Vaste verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel maken enkele vleermuizen gebruik van het plangebied om te foerageren, maar er is voldoende overig foerageergebied aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Daarnaast kunnen vleermuizen, mits de verlichtingsintensiteit niet sterk toeneemt, de nieuwe invulling in het plangebied nog steeds als foerageerlocatie gebruiken.

Volgstappen zoals mitigerende en/of compenserende maatregelen of het aanvragen van een Flora- en faunawet ontheffing zijn niet noodzakelijk. De kap van de bomen en vervolgens de realisatie van de aansluiting kan zonder problemen doorgang vinden. Wel dient hierbij rekening gehouden te worden met het gebruik van (bouw)verlichting tijdens de werkzaamheden en een beperkte toename van de lichtintensiteit in de nieuwe situatie.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van de Provincie Utrecht heeft Tauw een vleermuizenonderzoek uitgevoerd op een planlocatie in Bunnik parallel aan de snelweg A12. Op deze locatie wordt een deel van de bomen gekapt en krijgt de huidige paardenwei een nieuwe bestemming. De nieuwe verbindingsweg vanaf Houten wordt op deze locatie aangesloten op de snelweg A12. Het vleermuizenonderzoek is gericht op het lokaliseren van verblijfplaatsen en het vaststellen van foerageergebieden en/of vliegroutes in het plangebied.

5.1 Conclusies

Op basis van de resultaten uit het vleermuizenonderzoek en de beschreven effecten en consequenties zijn de volgende conclusies getrokken:

- In het plangebied zijn in totaal vijf vleermuissoorten aangetroffen: de Gewone dwergvleermuis (vaak), Ruige dwergvleermuis (regelmatig), Rosse vleermuis (incidenteel), Laatvlieger (incidenteel) en (een eenmalige waarneming van een) Watervleermuis
- De beoogde ontwikkeling in het plangebied heeft geen consequenties voor de Gewone dwergvleermuis. Individuen en de functionele leefomgeving van deze soort worden niet aangetast. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de Gewone dwergvleermuis. Het verdwijnen van het kleine stukje paardenwei, dat wordt gebruikt als foerageergebied, wordt ruim voldoende opgevangen door groene elementen in de directe omgeving
- De beoogde ontwikkeling in het plangebied heeft geen consequenties voor de Ruige dwergvleermuis. Individuen en de functionele leefomgeving van deze soort worden niet aangetast. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de Ruige dwergvleermuis. Het verdwijnen van het kleine stukje paardenwei, dat slechts incidenteel wordt gebruikt als foerageergebied, wordt ruim voldoende opgevangen door groene elementen in de directe omgeving
- Gezien het feit dat de Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis geen specifieke binding met het plangebied hebben, worden negatieve effecten op deze soorten, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling in het plangebied, met zekerheid uitgesloten
- Tijdens de werkzaamheden in het plangebied dient te allen tijde de zorgplicht zoals bedoeld in de Flora- en faunawet in acht genomen te worden. De zorgplicht geldt voor alle inheemse planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet

5.2 Aanbevelingen

- Ondanks dat negatieve effecten op vleermuizen worden uitgesloten, wordt toch aanbevolen de toename van de verlichtingsintensiteit in de nieuwe situatie te beperken ten opzichte van de huidige situatie. De Gewone en Ruige dwergvleermuis zijn tot op zekere hoogte minder gevoelig voor licht tijdens het foerageren [Limpens et al, 2004], waardoor ook de nieuwe situatie (indien de verlichtingsintensiteit relatief laag blijft) mogelijk als foerageergebied gebruikt kan gaan worden
- Ondanks dat negatieve effecten op vleermuizen met zekerheid worden uitgesloten, dient de kap van bomen in ieder geval plaats te vinden buiten de broedperiode van algemene vogelsoorten. Deze broedperiode loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd

6 Bronvermelding

6.1 Literatuur

[DHV, 2011]

Quick scan flora en fauna, spoor kruisingen Bunnik. Dossier: B1668-103-101. Registratienummer LW-AF20110653. Versie 2, april 2011.

[Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997]

Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging Utrecht.

[Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004]

Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem. 24 pp.

[Netwerk Groene bureaus, 2011]

Vleermuisprotocol 2011: het protocol voor vleermuisinventarisaties. Een samenwerking tussen Gegevensautoriteit natuur (GAN), de Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus (NGB).

[Tauw, 2011]

Achtergrondrapport ecologie ten behoeve van inpassingsplan verbindingsweg Houten-A12. In opdracht van de Provincie Utrecht. Auteur: Jeroen Reimerink. Kenmerk: R001-4771637RJR-kmi-V06-NL.

6.2 Internetbronnen

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl